

Dienst Bethlehemkerk o.l.v. ds. Jetty Scheurwater op zondag 10 februari 2019

Thema: Als u het zegt, of spreken met gezag.

Inleiding

Als u het zegt' of 'spreken met gezag'. Dat eerste zinnetje, daardoor kunnen we al aanvoelen dat er soms iets aan de hand is. 'Ja joh, als jij het zegt'. Eigenlijk geef je dan iemand geen gezag. Vandaag lezen we gedeelten uit de Bijbel waarin mensen God gezag geven over hun leven. Dat is in deze tijd wel bijzonder.

In de zestiger jaren van de vorige eeuwen zag je op auto's in de Verenigde Staten "*question authority*", ofwel 'bevraag autoriteit'. Je zou zelfs kunnen vertalen: 'stel autoriteit ter discussie'. Gezag of autoriteit staat vandaag de dag ter discussie. Het gezag van de ouders, daarover is sinds de zestiger jaren al genoeg te doen, het gezag van leerkrachten, maar ook de deskundigheid van de dokter worden niet meer als vanzelfsprekend ervaren. Als wat de dokter zegt ons niet bevalt, vragen we toch gewoon een *second opinion*? Artsen moeten zich vaker voor de Tuchtraad verantwoorden dan vroeger. Hulpdiensten wordt het werken soms belemmerd. Overheidspersoneel vaker geïntimideerd. Niet voor niets hebben we in de laatste 40 jaren vaker met een loket te maken waar een glasplaat zit tussen degene met wie we in gesprek gaan. Professionele deskundigheid en ambten kunnen dan wel officiële macht hebben, maar ze hebben niet altijd gezag.

Een voorbeeld uit de actualiteit is het protest deze week van scholieren jongeren. Ze horen op school te zitten, maar staken omdat de regering niet genoeg doet aan het klimaat. Het is een rammelen aan de autoriteit van de wettige regering. Of de 'Gele hesjes', we lezen er genoeg over. Maar wat betekent het dat wij hier zijn; mag je concluderen dat wie hier samen zijn God/Jezus gezag geven over hun leven?

Als we ons Kyrie bidden gaat het ook onmiddellijk over gezag. Want waarom zou je roepen om hulp als je niet verwacht dat iemand de macht heeft en het gezag neemt om je te helpen? Om er iets aan het lijden in de wereld te doen. 'Iemand gezag geven' neemt niet je eigen verantwoordelijkheid weg, want *jij geeft iets of iemand gezag*. Jij aanvaardt dat gezag over je leven, luistert en gehoorzaamt als dat gezag spreekt. Laten we samen bidden om Gods ontferming over de nood van de wereld en ons glorialied daarna zingen als een getuigenis van onze verwachting en hoop op Degene aan wie wij gezag toevertrouwen, ja ons leven en heel onze wereld.

Preek

Over gezag gesproken!

Ik moest onmiddellijk denken aan iets wat me heel lang geleden is overkomen. Ik woonde in Den Haag. Ik had een hond en die lieten we vaak in het weekend uit op het strand van Scheveningen. Heerlijk uitwaaien! Die dag was er een onstuimige wind, het was regenachtig, dat kon ons niks schelen. Het was januari of februari en van dat waterkoude winterweer. Er kwam een lange, oudere man aan. Hij jogde, al zag dat er raar uit: het was een soort huppelpasje. Hij droeg een beetje verschoten grijze joggingsbroek, ik zie het zo voor me. We keken elkaar aan en smoesden wat: 'is dat..., is dat... ja is het echt Wim Kan? Hij ziet ons smoezen en komt naar ons toe. Het gekke is dat ik niet meer weet wat hij tegen ons gezegd heeft. Het enige wat ik weet is dat wij twee minuten later tot in onze enkels in het water stonden. Met schoenen en sokken aan. En toen hij dat voor elkaar had, glimlachte hij vriendelijk en jogde verder.

Als we hebben over gezag dan schiet mij dit voorval bij me binnen. Wij gehoorzaamden deze volkomen onbekende man. Hoe kon dat nu gebeuren?

Hier dacht ik aan, toen ik in het verhaal las, dat Jezus in de boot van Simon stapt. Hij vraagt niks, maar claimt gewoon die boot. Als één van ons dat zou doen dan zouden we waarschijnlijk zeggen: 'Hé, wat moet dat?'. Dat gebeurt dus niet. Er is iets aan de hand.

Nu zou dat in Lucas kunnen samenhangen met hij de enige van de evangelisten is die niet onmiddellijk na het roepingsverhaal van Jezus, na het verhaal van de doop en de verzoeking in de woestijn, niet onmiddellijk leerlingen roept, maar dat er een paar genezingsverhalen, een paar verhalen van zijn optreden zijn. Misschien hebben die vissers al lang iets gehoord: er is iets, er loopt hier man en iedereen heeft het over hem.

De menigte die Jezus volgt naar het meer brengt hem letterlijk in de verdrukking. En hij, als hij dan toch iets over het Woord van God wil vertellen, dan heeft hij eigenlijk die boot nodig, dan kunnen ze niet binnen een afstand van een paar meter komen (bodyguards waren er nog niet). Hij gaat zo in de boot van Simon en hij onderwijst. En als ze dan weer terug zijn aan de kant – misschien is de menigte ook vertrokken - dan zegt hij: ga eens naar het diepe water en werp daar je netten uit. Nu de meeste mensen vertrokken zijn, komt Lucas tot de kern.

'Ga eens naar het diepe water en werp daar je netten uit.' En dan zegt Simon: 'Ja, wat dacht dat we net gedaan hadden toen je in de boot stapte? We waren netten aan het spoelen, we hebben vannacht al gevestigd, maar het was geen succes.'

Dan spreekt Simon: *'Maar als u het zegt...'*. Wat gebeurt er?

Dezelfde vraag wordt opgeroepen door het verhaal van de roeping van Jesaja. Hij heeft een visioen en hij ziet de Allerhoogste tussen de hemelse wezens. Net als bij Simon is de reactie van Jesaja als je die grootheid ziet dan wordt jij klein. Het is één beweging. Die ander is zo majestueus dat jij je klein voelt, dat je ontoereikendheid beseft, je gebreken ziet, je tekortkomingen in een flits voorbij ziet komen. 'Help mij', zegt hij, 'ik ben een zondig mens.' Het zal u vast wel zijn opgevallen in de jaren dat ik hier ben dat ik dit een lastig woord vind: zonde. Dat komt omdat u en ik, wij allemaal, daar iets anders bij denken. In het pastoraat ontmoet ik mensen die aan zondebesef ten onder dreigen te gaan. 'Ik ben een zondig mens.' Vanmorgen ontdekken we dat als we geraakt worden door God, dan is er ook een onmiddellijk besef van menselijk tekort, dan is er een gevoel wie ben ik eigenlijk in dit licht? En dan gebeurt het wonder, waardoor wij tot geloof komen. Want op het moment dat jij eigenlijk denkt: 'ik mag niet in dit licht staan, ik ben daar te min voor, dit licht is zo overweldigend', dan is daar die overmachtige liefde van God die zegt: 'Jij mag er zijn! Sta in mijn licht!'

Jesaja is in de tempel; er is een offer gebracht, de seraf brengt een vurige kool, een teken dat de zonden zijn vergeven en dat hij werkelijk nu het woord van God kan spreken. De tempel, het hart van het joodse leven. 'Wie kan Ik zenden in deze wereld', zegt God, 'wie zal mijn gezag op aarde bekend maken?' In de dubbele ervaring van Gods majesteit en de ervaring van onze eigen kleinheid worden we tot dienst aan God geroepen.

Het roept op dat je pas van Gods majesteit kunt getuigen, dat licht gezag kunt geven als je ingezien hebt dat het niet van jezelf komt. Dat is een scherp contrast met deze wereld want er wordt juist ingezet op onze competenties, dat we er mogen zijn, dat we wat kunnen. Daarmee is een spanning met wat we in de kerk zeggen. Ook als u er in uw dagelijks leven wel uitkomt, als u weet wat u waard bent; in het licht van God schieten wij te kort en tegelijkertijd zijn wij zijn spreekbuis.

'Ga weg van mij, Heer, want ik ben een zondig mens.' En Jezus zegt tegen Simon: 'Wees niet bang, voortaan zullen jullie mensen vangen.' Maar dat ene woord van Simon is niet onbelangrijk. Het is een mysterie van Gods roeping waar we nooit helemaal de vinger op kunnen leggen. Het is ook een lastig iets om te bespreken met elkaar, want er zijn ongetwijfeld mensen in ons midden die zeggen: 'Laat ik mijn mond maar houden, want ik heb niet zo'n verhaal.'

Omdat u uw geloof hebt meegekregen als klein kind van uw ouders. Je kunt je soms minderwaardig voelen als je niet zo'n prachtig bekeringsverhaal kunt vertellen. Maar daar gaat het niet om. Het gaat er om dat je ontdekt: God is het waard om gezag over mijn leven te geven. U bent hier. Dat betekent dat u ergens of hier en soms of vaak, de ervaring hebt: God roept mij, ik mag in Gods licht staan. Ik mag in dat licht staan en ik heb een taak.

Er is een verschil tussen macht en gezag.

Macht wil zeggen dat je je wil met geweld aan anderen op kunt leggen. We zien het weer overal in de wereld gebeuren: autoriteiten die hun wil opleggen aan de mensen. Soms met de wet in de hand, soms tegen de wet in.

Gezag is iets anders. Gezag is iets dat je iemand *geeft*. Gezag veronderstelt een relatie. In dit verhaal krijgt Jezus gezag en vanaf het moment dat Jezus vanaf het schip van Simon spreekt over God, is het een schip het symbool van de kerk en Jezus haar Heer.

Het gaat niet zo maar over vissers en over vissen, maar dit verhaal gaat over u en over mij. U en ik zijn het, die op het droge gebracht moeten worden. Het beeld van Gods redding. Ik had van die blokken vroeger, dan zette je altijd zo'n dakje op de kerk.

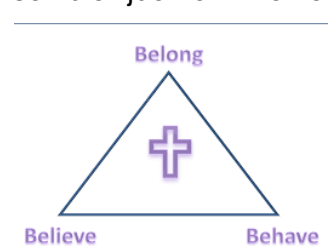

Ik houd van dat dakje, dat driehoekje. In allerlei soorten en maten, want dat driehoekje is in mijn persoonlijke leven een symbool geworden voor allerlei aspecten van mijn geloof. Vandaag beperk ik me tot het dak als de verbeelding van de drie aspecten van de kerk. Het fundament van de kerk is het geloof in Christus. U en ik zijn **door het verhaal van Jezus gegrepen**. Dat is de basis van de kerk. We geven het verhaal van Jezus gezag over ons leven. Waar wat gebeurt ontstaat een verband, vinden mensen elkaar, zoeken mensen elkaar op, beginnen voor elkaar te zorgen. **De gemeenschap van Christus**. U en ik zoals we hier zijn en de mensen met wie we verbonden zijn en die niet hier kunnen zijn. Het derde aspect is eigenlijk een antwoord op de vraag: waartoe is er kerk. Waarom zouden wij geloof hechten aan dat Woord en waarom zouden wij een gemeenschap worden/? Heeft dat ook een doel? Ja, dat heeft een doel. Gegrepen door het verhaal van Jezus en tot gemeenschap geworden worden wij **geroepen om het verhaal van God en Jezus te vertellen**, er het licht op te laten vallen, overal waar wij komen.

'Volg mij', zegt Jezus 'en jullie zullen vissers van mensen zijn.' En als je gaat volgen dan zie je dat niet kunt blijven zitten, dan wordt je de wereld ingestuurd, dan krijg je met alle dilemma's te maken, met alle machten die aan je trekken, met mensen die lijden en zwerven.

In het Engels is er een alliteratie: *believe, belong, behave*.

Dit is de basis van ons kerk zijn. We worden in aanraking gebracht met Gods machtige redding, we worden samengebracht, maar ook uitgezonden de wereld in. Wat vraagt God ons te doen? De gemeenschap is de plaats om daarover met elkaar te praten. De gemeenschap, waar de liefde van Christus regeert, is als veilige plek bedoeld. Niets is hier gek.

Hier mag je je angst en zorgen uiten. Hier wordt geen oordeel geveld want – weet u nog – in aanraking met de Allerhoogste hebben we allemaal gezien hoe klein we zijn.

In de protestantse kerken hebben we geen automatisch gezag. We hebben de kerkenraad, we hebben een synode, maar daaronder ligt het ambt van *alle* gelovigen. Dus als we met Petrus ingescheept zijn, dan is het niet de priester, of de bisschop of de dominee, die de macht heeft, maar dan hebben ook de kok, de metselaar, de huisvrouw, de huisman, de onderwijzers, de managers, scholieren en directeuren gezag. In dat gedeelde gezag kan het wonder van Gods macht gebeuren. Waar wij een luisterend oor hebben voor wat de verhalen vertellen.

We zijn met het mysterie van God in aanraking gekomen. U en ik zijn in de boot gestapt. Met Petrus. En we zijn tevens met de vissen op het droge gegooid. Wij zijn vis en visser tegelijk. En we zijn het bootje.

De Raad van Kerken heeft het bootje gekozen als logo. Met een paar pennenstreken is de situatie van de kerk verbeeld, een ielig bootje op een woelige zee.

In de mast is het verhaal verbeeld waar we gezag aan geven: het kruis van Jezus. Waar de aanwezigheid van God, van Jezus ons raakt en wij onze kleinheid in Gods licht durven aanvaarden, daar worden wij uitgezonden. Daar klinkt: 'Hier ben ik God. Stuur mij.' Amen.